יחידת המורשת והמוזיאונים
משרד הביטחון - אגף משפחות הנצחה ומורשת
מוזיאון בית הפלמ"ח

יוני 2021 | סיוון - תמוז תשפ"א

משולחננו

יוני בבית הפלמ"ח

בית הפלמ"ח עושה היסטוריה! 10,052 מבקרים ביקרו החודש הבית הפלמ"ח! כמות מבקרים אדירה שכזו לא זכורה לנו, ואכן החודש היה גדוש בעשייה:
פרוייקט משותף עם חיל החינוך, קליטה של המצפן של אקסודוס לאוסף המוזיאון, ערבי תרבות בבית הפלמ"ח ושלל אירועי פלמ"ח מחוץ לבית הפלמ"ח מוזמנים לטעום מעט מהנעשה:

תמונת החודש:
הנשיא יצחק הרצוג, שייק'ה גביש, דוד ושרון הראל ורונלד כהן, ומעפילי הספינה 'אקסודוס' ונציגי משרד הביטחון באירוע מסירת המצפן של אקסודוס לבית הפלמ"ח

תוכן עניינים:

המצפן של אקסודוס חזר הביתה
*****
ערב הוקרה לשייק'ה גביש
*****
פרויקט שימור האלבומים
*****
חודש 'מסביב למדורה'
*****
חגיגות נוספות לציון 80 שנה לפלמ"ח
*****
75 שנה לליל הגשרים
*****
ערוץ היוטיוב של בית הפלמ"ח התחדש!
*****
לפני יציאה לפרק משימה - ילי מעין
*****
דבר המשורר - מרשימותיו של כלב, נתן אלתרמן
*****
הזמנות

המצפן של אקסודוס חזר הביתה

ב-11 ביולי 1947, יצאה ספינת המעפילים יציאת אירופה תש"ז (אקסודוס) מנמל סט שבצרפת. על סיפון האונייה 4554 מעפילים, ניצולי שואה בדרכם לארץ ישראל. ב- 18 ביולי 1947, נתפסה האונייה ע"י משחתות בריטיות, הובלה לחופי חיפה ולאחר מאבק קשה, הועלו מעפיליה לשלוש אוניות גרוש בחזרה לנמל המוצא בצרפת.

קצין הנדסה בריטי צעיר מהכח שהשתלט על הסיפון, הבין שהוא עד לאירוע מכונן ולקח הביתה ל"מזכרת" את מצפן האונייה. המצפן אופסן בירכתי המחסן הביתי, ועתה הושב חזרה לעם היהודי.

יו"ר הסוכנות היהודית לשעבר, הנשיא יצחק הרצוג קיבל את המצפן ובעצת שרון הראל, בתו של מפקד האונייה יוסי הראל - הוא נמסר לנו למשמורת.

בימים הקרובים תיבנה ויטרינה ייעודית והמצפן יוצג לקהל הרחב.

מוזמנים לצפות בסרטון שצולם בטקס קבלת המצפן

"אני חושב שעשינו היום מעשה גדול של שימור ותיעוד המורשת ההיסטורית של עמנו"

הנשיא יצחק הרצוג

"מכישלון לכישלון הלכנו לניצחון"

מאמירותיו הידועות של שייק'ה

ערב הוקרה לשייק'ה גביש

במסגרת אירועי שנת ה - 80 לפלמ"ח התכנסנו לערב אינטימי של אנשי הבית להוקיר תודה למפקד.
שלושה עשורים שייק'ה מוביל את בית הפלמ"ח בעשייה אינטנסיבית, כמו שרק הוא יכול. היו שם הפקודים מהפלמ"ח - זיוה רפ ואיברהים ברזילי, היה שם פקודו ממלחמת ששת הימים - אביגדור קהלני ופקודיו - ושותפיו למפעל החיים - זאב לכיש ושירי ארליך.
הנחה את הערב יואב רגב וליוותה אותו בשירה הזמרת מיכל טל.
היה מרגש ואישי.

למעלה: שייק'ה גביש, יואב רגב וזיוה רפ
למטה: הכשרת נען השנייה במסע למצדה, שייקה גביש במרכז התמונה

שייק'ה גביש ואיברהים ברזילי

פרויקט שימור האלבומים

בהתרגשות גדולה, אחרי תכנון קפדני ומדויק של בשמת חייט, יצאו מ'אוצר תמונות הפלמ"ח' עשרים אלבומים ראשונים, ונשלחו לסריקה דיגיטלית מתקדמת. זהו שלב ראשון במסגרת פרויקט שימור האלבומים שמתקיים בשיתוף עם הספרייה הלאומית. המטרה, כמובן, לשמור את האוצר יקר הערך למען הדורות הבאים הן בדיגיטציה והן בארכיון בתנאי שימור ראויים.

בחודשים הקרובים תסרוק הספרייה הלאומית מעל למאה אלבומים הנמצאים ב'אוצר התמונות'. לאחר סריקת האלבומים, הם יעלו לאתר הספרייה בנוסף לאתר בית הפלמ"ח. מהקבצים הדיגיטליים ניצור לאלבומים רפליקות שיחליפו, עם הזמן את המקור, ואילו האלבומים המקוריים ישלחו למשמרת.

"..עשרים אלבומים ראשונים נשלחו לסריקה דיגיטלית מתקדמת.."

חודש 'מסביב למדורה' בצה"ל

למעלה מ 7,000 חיילים וחיילות ביקרו החודש בבית הפלמ"ח. הם צפו בהצגות של חיל החינוך, שמעו הרצאות, יצאו לסיורים בעקבות הפלמ"ח, ופגשו חברי פלמ"ח לשיח לוחמים.

הפעילות כולה היתה במסגרת חודש "מסביב למדורה" בה עסק כל חיל החינוך בהנחלת מורשת הפלמ"ח בצה"ל. פעילות דומה בהיקפה נערכה גם בגזרה הצפונית, בנגב, ובגזרת ירושלים. אנחנו שמחים בשותפות הגדולה ומצפים להמשך עשייה משותפת!

חגיגות נוספות לציון 80 שנה לפלמ"ח

אירוע במועצה האזורית משגב

במהלך החודש האחרון הפיקה עמותת דור הפלמ"ח עוד מספר אירועים מרגשים - במסגרת חגיגות שנת השמונים לפלמ"ח.
"ביום ה', 3 ביוני 2021, התקיים ערב שהוקדש לפלמ"ח במלאת 80 שנה לייסודו. נכחו באירוע כ-800 איש ואישה, בני שלושה דורות, שהתכנסו במטרה להעלות על נס את תרומתו של הפלמ"ח להקמת המדינה – בשיר, באומר, בקטעים מצולמים ובריקודים.
כל המשתתפים העניקו מזמנם החופשי להעלאת האירוע ולהצלחתו הכבירה, ועשו זאת בהתנדבות מלאה, כהמשך ישיר למסורת הפלמ"ח.
בין הנוכחים באירוע היו חברי וחברות פלמ"ח מיישובי הצפון, ש"גוייסו" על-ידי מדריכי ומדריכות בית הפלמ"ח, והם כיבדו את הסובבים בעצם הגעתם ממרחקים, ועשו זאת במאמץ לא קטן, כשהם מסתייעים בבניהם, בנותיהם, נכדיהם ונכדותיהם.
האירוע הופק על-ידי דן סבר, תושב עצמון וחבר ב"דור ההמשך". חברו אליו דגנית רום, גם היא בת "דור ההמשך", שהופקדה על הבימוי, וטלי גופר, המנהלת המוסיקלית.
תודתנו וברכתנו שלוחה לעושים במלאכה ולתושבי "משגב כולם".
(יואב רגב)

"נכחו באירוע כ-800 איש ואישה, בני שלושה דורות.. להעלות על נס את תרומתו של הפלמ"ח להקמת המדינה.."

אירוע בחאן שער הגיא

בחאן שער הגיא, שהוא ליבו של הפארק על שם יצחק רבין התכנסו לוחמי הפלמ"ח ודור ההמשך.
את התוכן והשם למקום - ניסח חיים גורי במהלך המאבק על החאן: "חאן שער הגיא, אתר מבקיעי הדרך לירושלים הנצורה במלחמת העצמאות".

"חאן שער הגיא (באב אל-ואד)
הוא ליבו של שער הגיא,
ושער הגיא היה לבו של ערוץ החיים הצר
של ירושלים העברית במלחמת העצמאות.
הערוץ הזה השקה על העיר
במלחמת קיום יום יומית.
היא נצלה בזכות אנשים ונשים
שלחמו על חייה שעה שעה,
במבחן לא נגמר של התגוננות, התקפות ואבדן.
החאן ישאר באופן סמלי לדורות -
כעדות המוחלטת להצלה הזו.
רק נהגי המשאיות,
והלוחמים והלוחמות על דרך חייה
של העיר במצור, רק הם יהיו בו לעד.
איש לא יקח זאת מהם -
לא מאתנו, ומן הבאים אחרינו. בנו נשבענו"

את המילים האלה כתבו צחקי שריג ורבקה צביאלי לפני חמש שנים, ואיתן פתחה רבקה את הכנס המרגש שנערך בחצר המוזיאון החדש, במהלכו הרצו פרופ' חנה יבלונקה ויואב רגב ושרו ותיקי הגבעטרון.

"רק נהגי המשאיות, הלוחמים והלוחמות על דרך חייה, של העיר במצור, רק הם יהיו בו לעד"

אירוע במוזיאון העמק בקיבוץ יפעת

ביום ו', 25 ביוני 2021, התכנסו במוזיאון העמק ביפעת כ-280 איש ואישה וביניהם אנשי פלמ"ח מעמק יזרעאל ומקרית טבעון, כדי לציין באומר ובצליל 80 שנה לייסוד הפלמ"ח.

ההתכנסות התקיימה ביוזמתם ובהיערכותם של חברי "דור ההמשך" ב"עמותת דור הפלמ"ח", אסנת, מזכירת העמותה והצוות המוביל של "פרלמנט העמק", בניצוחם של יו"ר הפרלמנט, משה תרשיש, ושל הרוח החיה בו, ציונה פיניק-אדר וכן של חברים פעילים אחרים ב"פרלמנט העמק", והרשימה היא ארוכה. ארוכה מאד.

המוזיאון הוכן בטוב טעם לקראת המתכנסים, ובין השאר, נחשף על אחד מקירותיו בהזדמנות הזאת דגל ה-80, אשר שימש כתפאורת הבימה.

המתכנסים שרו ושמחו תחת שרביטה של "תזמורת הפרלמנט" בניצוחה של מימי שקד, שמעו את דבריהם של שיי'קה גביש, יוחי ברנר ורפי שושני, בניהם של שניים מבכירי מטה הפלמ"ח עד יומו האחרון.

השמחה נמשכה כשלוש שעות, הושרו ונוגנו בה מיטב שירי הפלמ"ח, ורבקה'לה קרמר, חברת הצ'יזבטרון, שרה בפני המתכנסים את "הן אפשר", לתרועות הידד של הקהל הרב.

מתכנסים רבים נרשמו כ"שוחרים" לעמותת דור הפלמ"ח, וכך הגדלנו את מספר חברינו באורח משמעותי.

כן תרבינה שמחות, כן ירבו מצטרפים. (יואב רגב)

"בַּשֵּׁשׁ עֶשְׂרֵה לְחֹדֶשׁ יוּנִי
אַרְבָּעִים וְשֵׁשׁ,
בְּטֶרֶם הוּא הָלַךְ לַגֶּשֶׁר
וְהֵרִיחַ אֵשׁ ...
אֶת הַכְּלִי הוּא לֹא נָצַר,
לָחַץ ... כַּדּוּר עָקָר.
"דַּחִילַק, מוֹטְקָה" -
הִיא אָמְרָה לוֹ,
כָּכָה הִיא אָמְרָה."
דחילק מוטקה, חיים חפר

בתמונה: מורה הדרך של הסיור איתן דפני, נכדו של יצחק שדה

75 שנה לליל הגשרים

ב 16 בחודש ציינו 75 שנה לליל הגשרים בשני אירועים: ערב שירה שהתקיים בבית הפלמ"ח בהובלה המצויינת של נועם גילאור ורמי הראל. הערב הוקדש בעיקר לשירי המאבק בבריטים, ובין "דחילק מוטק'ה" ול"כלניות", שמענו זיכרונות מהלילה ההוא, מפיה של מיכל ברנר שהשתתפה בפיצוץ גשר אל חמה.

האירוע השני לציון יובל ה - 75, נערך בגשר אל חמה עצמו - בסיור שיזמה והובילה רבקה צביאלי שהסתיים בכנס גדול בבית גבריאל שלחוף הכנרת בהשתתפות ראש המועצה ומאות חברים מהאזור.

ערוץ היוטיוב של בית הפלמ"ח התחדש!

חדש בערוץ היוטיוב של בית הפלמ"ח - פלייליסט הפלמ"חאי!

"הֵן אָז נֹאכַל, נִשְׁתֶּה וְזֶמֶר נְזַמֵּר:
הוֹי, הָבוּ קוּמְזִיץ שֶׁלָּעַד לֹא יִגָּמֵר.
וְאֶל כֵּרָה, אַחִים, נָבוֹאָה וְנָסֵב –
וְזֶהוּ זֶה. לְדַעְתִּי, זֶה שִׁיא הַכִּיף"
("שיא הכיף" - חיים חפר)

בחודש האחרון ליקטנו למענכם את "שיא הכיף" - פליילסט חדש ומקיף של שירי הפלמ"ח האהובים והקלאסיים.
אספנו לכם במיוחד את מיטב הביצועים מרחבי היוטיוב לאוסף המושלם.
בפלייליסט אף תופתעו לגלות מספר גרסאות חדשות ומקסימות לשירים המוכרים.
כשתסיימו לשיר בקולי קולות, תוכלו למצוא עוד שלל תכנים מרתקים בערוץ היוטיוב החדש של בית הפלמ"ח.
אז שימו פליי והרעימו זמר...

לערוץ היוטיוב של בית הפלמ"ח לחצו כאן!

"הן אז נאכל, נשתה וזמר נזמר: הוי, הבו קומזיץ שלעד לא יגמר"
שיא הכיף, חיים חפר

לפני יציאה לפרק משימה - ילי מעין

מה שהיום נקרא מסלול נחל התחיל בפלמ"ח כהכשרה מגויסת.
גרעיני תנועות נוער שהצטרפו יחד למאבק, ותוך כדי אימונים והגנה גם התכוננו באמצעות העבודה בקיבוץ להגשמת יעדם - הקמת יישובים.
אמנם היום כבר לא מתגייסים כהכשרה, וגם המשימה היא כבר לא ליישב את הארץ אלא לעבוד עם בני נוער בערים, אך עדיין מונחלים אותם עקרונות מאז. הדגש על הקבוצה, החבורה שבידייה הפוטנציאל לשנות וליצור, החיים המשותפים, החשיבות של נוער פועל ומניע.
בבית הפלמ"ח מדריכות חיילות מגרעיני נח"ל, ובתור אחת מהן אני יכולה להעיד שלהכיר את השורש של המסלול בו בחרתי, מעבה ומחדד בשבילי את המשמעות שלו, ומחבר אותי יותר לעשייה הזו.
אני יוצאת מבית הפלמ"ח עוד שבועיים לפרק משימה בעכו, מלאת כוונה ותחושת ערך וחשיבות להמשיך בצורה קצת אחרת את מה שהתחילו אותם חבורת נערים ונערות לפני שמונים שנה.

ילי מראיינת את צבי כהן ורבקל'ה קרמר

דבר המשורר

מרשימותיו של כלב | נתן אלתרמן
30/06/1948

א.
אמש עורר
הקצין תום פוט
אותנו ואת
נציגי העתונות

ויכרז: עת ללכת
לגלות מתכת.

.....

ג.
בבואנו שדות-ימה התחלתי מיד
להלך ולהריח בחטם מורד.
ואחרי כתמיד
הסרג'נט סמית.

ד.
כך עוברת שעה.
נתכסינו זעה.
ומושך סרג'נט סמית
צוארי ברצועה:
הישנה תוצאה?
לא. עוד אין תוצאה.

ה.
עבר בקר. בא יום. כבר הגיע הערב
ועיני סרג'נט סמית בערפי כמו חרב.
ואני רץ ושב. ומתחיל מבראשית.
ובליבי הנואש יבבה חרישית...
אללי. מה היה לי, הסרג'נט סמית?

ואומר סרג'נט סמית:
- כן, שכחת המלאכת
אם הטעו את אפך מחבואי המתכת!

ו.
אזי רעד עבר בי. סמר השער.
ועל שתים קפצתי, כואב ונסער.
ואשא משלי
ואמר:

סרג'נט סמית, התזכר
לכתך אחרי
בדרכי מלחמה
מקלה עד הרין?
התזכר איך זחלתי, חרוך דנמיט,
נאמן ואמיץ עד הסוף, סרג'נט סמית?

.....

אך היום - זאת אגיד אם אפילו תמית! -
עולה ריח אחר באפי, סרג'נט סמית.

כי מריח אני קיסרות במורד,
ומריח אני עם אנגלי שבגד,
ומריח אני ממשלה קטנונית,
הצוחקת גם לי גם לך סרג'נט סמית.

האימפריה גולשת משלב אל שלב...
לא לשוא בביתה מילל כה הכלב.

.....

לעדכונים נוספים

עקבו אחרי דף הפייסבוק של בית הפלמ"ח

הזקיפים הבריטים מובלים על ידי הכלבים.
בשדות ים, ליד בית הילדים בכיוון החולות.

סדרת הרצאות בבית הפלמ"ח

"פיקוד ללא שררה"

על מפקדי הפלמ"ח

12.7 לצערנו ההרצאה המתוכננת בוטלה, נעדכן באם יהיו שינויים

19.7 "והוא יושב וגבו לגלבוע, גב הר מול גב הר" (יהודה עמיחי) -
צחקי שריג על אביו נחום שריג

26.7 "יוספל'ה טבנקין, ביוגרפיה של שליחות"-
ד"ר שמעון גת

2.8 "רוח המפקד - השפעת הפלמ"ח על הפיקוד בצה"ל"-
רוה"מ רא"ל במיל' אהוד ברק

ימי שני | 18:00

הרשמה להרצאה בבית הפלמ"ח

הרשמה להרצאה בZOOM

עמותת דור הפלמ"ח

הזמנה לטקס הענקת

פרס יגאל אלון

למעשה מופת חברתי-חלוצי
בסימן חדשנות ומפעל חיים בתעשייה

יום רביעי, ה' באב תשפ"א 14.7.2021, בשעה 19:00

באולם "מלווי השיירות" בית הפלמ"ח, רחוב חיים לבנון 10, תל-אביב קבלת פנים: 18:30

הזוכים:

- **פרופסור משה שהם**, ראש המעבדה לרובוטיקה בפקולטה להנדסת מכונות בטכניון, חבר האקדמיה הלאומית להנדסה של ארצות הברית, יזם של חברות רובוטיקה רפואית.
- **סטארטאפ ניישן סנטרל** (Start-Up Nation Central), ארגון ללא מטרות רווח הפועל לחיזוק תעשיית ההיי-טק המקומית ומקדם חדשנות ישראלית ברחבי העולם.

חבר השופטים:

גב' **טלי ליפקין-שחק**, יושבת ראש
תא"ל במיל' **רני פלק**, חבר
מר **אודי אורנשטיין**, חבר

מנחה: **שירי ארליך**, מנהלת בית הפלמ"ח

בתכנית:

- ברכות
- הענקת הפרס
- הזמרת רב"ט **נעה קידל**
- **"ראשונים תמיד אנחנו"** - להקת חיל החינוך והנוער
- הרצאה בנושא **"מנהיגותו של יגאל אלון במערכה על כיס פלוגה"**, אלוף במיל' **נעם תיבון**

הכניסה חופשית. הציבור מוזמן

הטקס ישודר בשידור ישיר ב - של בית הפלמ"ח -
לצפייה לחצו כאן!
או ב - - לצפייה לחצו כאן!

מוזיאון
בית
הפלמ"ח

דברי פתיחה:
הסיירות בפלמ"ח
יואב רגב

הקרנת הסרט:
זרובבל ארבל
ציוני * לוחם * פלאח

שיחה עם יוצרי הסרט:
תרצה אשכנזי ארבל ודובי בירן

21/07/2021
י"ב אב התשפ"א
התכנסות 18:30
התחלה 19:00
אולם 'מלווי השיירות'
בבית הפלמ"ח
להרשמה לחצו כאן!